

CZERWONA LISTA SIEDLISK PRZYRODNICZYCH POLSKI

JOANNA KORZENIAK
JOANNA PERZANOWSKA

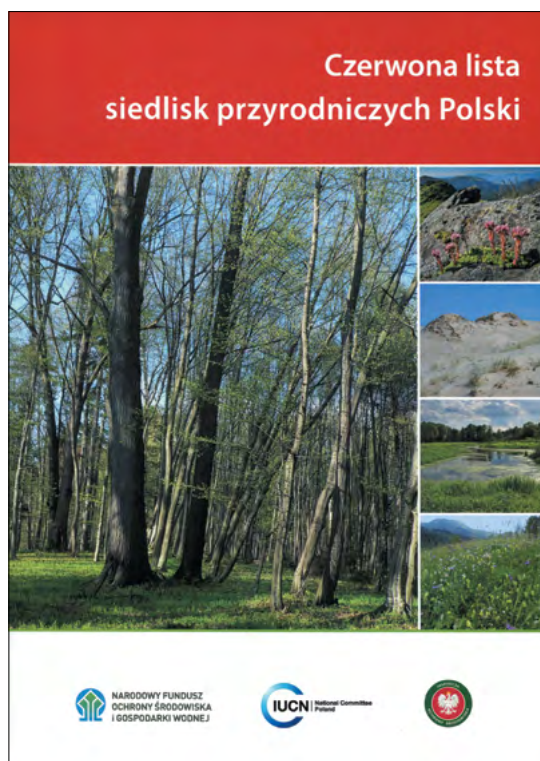
Korzeniak J., Perzanowska
J., Cieśla A., Gawryś R.,
Kolada A. (red.). 2025.
Czerwona lista siedlisk
przyrodniczych Polski.
Główny Inspektorat
Ochrony Środowiska,
Kraków-Sękocin Stary-
Warszawa, 238 stron,
format A4. ISBN 978-83-
61191-07-0

Instytutu Ochrony Przyrody PAN – Joanna
Korzeniak i Joanna Perzanowska. Zespół
autorski liczy 52 osoby.

Zasadniczą część publikacji stanowi przegląd siedlisk przyrodniczych, uporządkowanych według kodów z załącznika I Dyrektywy siedliskowej. Jako pierwsze w monografii wymienione są siedliska morskie i nadmorskie (19), a potem kolejno wodne i nadwodne (10), zaroślowe (7), łąkowe i murawowe (13), torfowiskowe i źródliskowe (7), naskalne i jaskinie (8) oraz na końcu siedliska leśne (17). Prezentacja każdego siedliska obejmuje następujące elementy: nazwa polska z odpowiednikiem w jęz. angielskim; status zagrożenia wraz z uzasadnieniem; definicja stanu utraty siedliska; mapa z oceną stanu ochrony siedliska w Unii Europejskiej (oprócz siedlisk morskich); opis i mapa rozmieszczenia siedliska w Polsce; identyfikatory fitosocjologiczne i opis siedliska (charakterystyka cech biotycznych, jak typowe elementy flory i fauny, oraz abiotycznych); stan ochrony; najbardziej istotne informacje na temat zagrożeń i ochrony. Opis zamyka krótkie podsumowanie w języku angielskim.

Tekst jest bogato zilustrowany licznymi fotografiami siedlisk i reprezentatywnych dla nich gatunków roślin.

1 | Bór bagienny na Pustej Polanie – siedlisko zagrożone 91D0
fot. Joanna Perzanowska

Z końcem 2025 roku ukazała się **Czerwona lista siedlisk przyrodniczych Polski** – pierwsze tego typu opracowanie dotyczące stanu zagrożenia wszystkich siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy siedliskowej, występujących w naszym kraju. Monografia została wydana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), a w gronie pięciorga redaktorów znalazły się dwie pracowniczki

2 | Gołoborze krzemianowe na Twarogach w Gorcach
– narażone siedlisko naskalne 8150
fot. Joanna Perzanowska

W części wstępnej przedstawiono metodykę i procedury oceny stanu zagrożenia siedlisk przyrodniczych w Polsce, najważniejsze źródła danych oraz podsumowanie wyników.

Opracowanie zaopatrzone w dwa załączniki. W pierwszym z nich szczegółowo opisano system kryteriów wykorzystanych do szacowania stopnia zagrożenia siedlisk i podano wartości progowe dla poszczególnych kategorii zagrożenia. Drugi załącznik to zestawienie podstawowych informacji, które posłużyły do oceny ryzyka zaniku każdego z siedlisk, jak: aktualnie zajmowana powierzchnia i trend jej zmian, oszacowanie spadku jakości siedliska, obejmujące ocenę przestrzennego zakresu degradacji i nasilenia degradacji w skali 1–5 oraz aktualny trend spadku jakości siedliska. Załącznik ten zawiera również kategorię zagrożenia określoną dla każdego z pięciu kryteriów oraz ogólny status zagrożenia danego siedliska w Polsce.

Status zagrożenia siedlisk został opracowany z zastosowaniem metodyki Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN) dla ekosystemów. Spośród 81 siedlisk przyrodniczych **aż 57 (70%) jest zagrożonych zanikiem, w tym 12 jest krytycznie zagrożonych (CR)**, 28 zagrożonych (EN), a 17 narażonych (VU). Do najbardziej zagrożonych siedlisk w Polsce należą torfowiska i siedliska nadmorskie, w tym solniska i słone łąki.

Czerwona lista, zawierająca oceny ryzyka utraty poszczególnych siedlisk, może i powinna być wykorzystywana w pla-

nowaniu działań ochronnych, a zwłaszcza w ustalaniu priorytetów ochrony. Stanowi również cenne źródło informacji dla wszystkich zainteresowanych tematem różnorodności biologicznej i ochrony przyrody w Polsce.

Czerwona lista siedlisk przyrodniczych Polski została objęta patronatem Polskiego Komitetu Krajowego IUCN i zarekomendowana do stosowania w praktyce ochrony przyrody w naszym kraju. Publikacja nie jest dostępna w sprzedaży detalicznej, ale została umieszczona na stronie GIOŚ: https://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/publikacje/Raporty%20i%20ekspertyzy/Czerwona_lista_siedlisk_przyrodniczych_2025.pdf.

Joanna Korzeniak

Joanna Perzanowska

korzeniak@iop.krakow.pl

perzanowska@iop.krakow.pl

Instytut Ochrony Przyrody

Polskiej Akademii Nauk

al. Adama Mickiewicza 33, 31–120 Kraków